

સંકીર્ણના મહેલા: સ્ત્રીવચ્ચર્ચાવિદ્યા સૂત્ર: અભ્યાસ-૬ સૂત્ર ૬-૨૮ P. 9-66

૬ માં આશ્ચર્યમાં સૂત્ર ૬-૨૮ (પાંચે ચારિત્ર) ઉપર પ્રકાશનારી:

શ્રીક્રી: ચારિત્ર કોટલો શું ?

સમાધાન: બુદ્ધે બુદ્ધે રીતે ચારિત્રની વ્યાખ્યા આપી શકાય

- સ્વસ્થે ચાંદોજી (પાપ પ્રવૃત્તિ) નિવૃત્તિ અને નિરવધિ (પાપ વગરની) યોગમાં પ્રવૃત્તિના પરિણામ તો ચારિત્ર
- આત્માની શુદ્ધ દશામાં સ્થિર થવાનો પ્રયત્ન તરફ તો ચારિત્ર કહે ચારિત્રના અનેક ભેદો સંભવ છે. હવે પરિણામ શુદ્ધિના ભરતમ (વિવિધ) ભાવોની આશ્ચર્યને ચારિત્રના પાંચે પ્રકાર કહ્યા છે. તે વધારે પ્રમાણ છે.
- સામાયિત, હૃદય પશ્ચાત્ત, પરિણામ વિશુદ્ધિ, સૂક્ષ્મ સંપરાય, ^{અને} સહીષ્ણતા

શ્રીક્રી: શું સામાયિત ચારિત્ર હવે ભેદોમાં સમાવેલું મળે ?

સમાધાન: ભારતી પ્રકાર સોજ છે. સામાયિત ચારિત્ર વધુ ભેદોમાં વ્યાખ્યા છે પરંતુ જેણે જેવું ના ચારિત્રી આત્મ વિવસની કરે તે અનુસાર દર્શાવ્યા છે, અર્થાત્ આસર ચારિત્રના ભેદમાં આત્મશુદ્ધિ વિશેષ છે.

શ્રીક્રી: સામાયિતનો ચારિત્ર ત્રિમ કહ્યું ?

સમાધાન: પ્રાચીન જુ સામાયિત ઠા નિભરજી હોય છે કોટલો ઠા નિભર માટે તે દેશ વિરતિ દેર, દુષ્ટે તરી શકાય. બધારે સાદુ માટે સામાયિત ભવનમર હોય છે કોટલો તે (સાદુ) સર્વવિરતિ દેર તરેવાય.

સામાયિત = સમ + આય + વડ સમ = સમતા, આય = સામ બંધાઈ સમતાનો સામ થાય તે સામાયિત. આત્મજાણની આત્માની વિષમ સ્થિતિમાં જી તમ (સમતા) સ્થિતિમાં લાવવાનું સાધન તો સામાયિત ચારિત્ર. વર્તમાન ભાષામાં સામાયિત ચારિત્ર કોટલો " હોશી "

સંદર્ભિત મનોના: શ્રી ભલ્લાદર્શિગમ સૂત: અધ્યાય-૬ શ્લોક: ૬-૨૬ P. 9-67

શ્રીકા: વલ્લરકાલિઠ સમાપ્તિ તમે તરવાર? વલ્લભાન માં
ના સમાપ્તિ છે?

સમાધાન: ભરત અને અંરિકલ દેશોમાં પહેલા અને હોદ્દા
લીલકે ત્રીલેંતરના કાળમાં અને તરુણ અને જીડ તરીકે
વડ અને જીડ તરવાર દીલના પ્રથમ પેલસરૂ ભિરનિચાર
(દોષ વગરનું) ચારિત માળી શિક્ષા નહી.

અને સુધુ વિશિષ્ટ અભ્યાસ અને અનુભવ પ્રાપ્ત ન તરી
નાં સુધુ કાચી દીલના અલ્પ વલ્લરકાલિઠ સમાપ્તિ ચારિત
તરવાર છે. ઉત્કૃષ્ટ છે કાચી દીલના દે મારના સુધુ રહે છે.

શ્રીકા: વડી દીલના અને સાવચળ્ય ^{સમાપ્તિ} નો અર્થ સરખો છે?

સમાધાન: ના. પહેલા અને હોદ્દા ત્રીલેંતરના કાળે
સાધુઓને પ્રારંભમાં કાચી દીલના (વલ્લરકાલિઠ) અને
પછી વડી દીલના (હોદ્દો પશ્ચાત્ત ચારિત) અભ્યાસમાં આવે છે.
તેમને સાવચળ્ય સમાપ્તિ ચારિત લેવું નહી.

ભાવ્યસ ત્રીલેંતરના તાલે અને મહાવદર દેશમાં સર્વ
ત્રીલેંતરોના તાલે ભિરનિચાર ચારિત માળા સમર્થ તરવાર
તેમનું ચારિત સાવચળ્ય સમાપ્તિ ચારિત તરવાર છે.
સાવચળ્ય ચારિતમાં વલ્લરકાલિઠ અને હોદ્દો પશ્ચાત્ત
ચારિત લીલા નહી. દીલના પહેલા પેલસરૂ જ સાવચળ્ય
ચારિત લેવે છે.

શ્રીકા: હોદ્દો પશ્ચાત્ત ચારિત અટલે શું?

સમાધાન: પ્રથમ દીલના (કાચી દીલના) બાદ વિશિષ્ટ સુત્રજ્ઞાનનો
અભ્યાસ તરોને વિરલિ શુદ્ધિ મારે ને અવન પર્વતની સુત્રી
દીલના જીવમાં આવે છે અટલે કે પ્રથમ દીલના (કાચી દીલના) નો
હોદ્દો તરીકે સુત્રી નવેસરથી ^{વડી} દીલનાનું જ આરોપણ તરવામાં આવે છે
તેને હોદ્દો પશ્ચાત્ત ચારિત તરવે છે.

संज्ञान मनेना: श्री लक्ष्मणशर्मासूत्र: अष्टाध्याय-६ सूत्र: ६+२८ P. १-६८

प्रश्न: एतेषु पञ्चसु चरितं कथं लोच्यते? एतेषु कथं लोच्यते?

समाधान: एतेषु पञ्चसु चरितं अरत्-संराज्य-क्षेत्राणां पदेना एतेषु क्षेत्रेषु नीक्षितानां क्षणेषु लोच्यते. महाविद्वेषेण साधुनां एतेषु पञ्चसु चरितं लोच्यते.

प्रश्न: परिवारव्यवृत्तिं कथं लोच्यते?

समाधान: परिवारं कथं लोच्यते, अर्थात् परिवारं व्यवहार्यं नो लोच्यते एतेषु क्षेत्रेषु चरितं लोच्यते ते परिवारव्यवृत्तिं

प्रश्न: परिवारव्यवृत्तिं चरितं कथं लोच्यते?

समाधान: प्रथमं संघटनव्यवस्थां पूर्ववत् लोच्यते एतेषु चरितं लोच्यते. एतेषु चरितेषु अर्थात् लोच्यते. (१) नीक्षितपुराणां पासं चरितं लोच्यते तत्रात्. (२) नीक्षितपुराणां पासं चरितं लोच्यते तत्रात्. तेनैव पासं चरितं लोच्यते तत्रात्.

प्रश्न: अरत्-संराज्य-क्षेत्राणां पदेना एतेषु क्षेत्रेषु नीक्षितानां क्षेत्रेषु परिवारव्यवृत्तिं चरितं लोच्यते?

समाधान: एतेषु क्षेत्रेषु परिवारं लोच्यते ते परिवारं लोच्यते. एतेषु क्षेत्रेषु परिवारं लोच्यते. एतेषु क्षेत्रेषु परिवारं लोच्यते. एतेषु क्षेत्रेषु परिवारं लोच्यते. एतेषु क्षेत्रेषु परिवारं लोच्यते.

સંક્રાંતિ મરેના: શ્રી વલ્લાદિવિગમ સૂત્ર: અધ્યાય-૯ સૂત્ર ૯-૨૬ P. 9-69

શંકા: પરિહાર વિદ્યુદિય વ્યવસ્થામાં તપની વિધિ શું છે?

સમાધાન: જલ સાધુઓ આ તપ તરફ જાય છે અને જલની સેવા કરે છે અને જલની સેવા કરે છે. તેમાં ચાર સાધુઓ જે સમયે પરિહાર તપનું સેવન કરે તે વખતે જે ત્રીજી (season) વાલ્લભી હોય તે ત્રીજી પ્રમાણે તપ કરે અને ચારણીમાં આચાર્યજીવ તરે. આ તપ ૬૦ મહિના સુધી ચાલે.

ચાર સાધુઓ તપસ્વી સાધુઓની સેવા કરે અને એક સાધુ વાલ્લભાચાર્ય તરીકે રહે. વાલ્લભાચાર્ય આઠેસ સાધુઓને વાલ્લભાચાર્ય સેવા કરનાર ચાર સાધુ તરીકે વાલ્લભાચાર્ય દરરોજ આચાર્યજીવ તરે.

૬૦ મહિના પછી જે સાધુઓ સેવા કરતા હતા તે સાધુઓ તપ કરે અને જે તપ કરતા હતા તે વૈષ્ણવવાદી (સેવા) કરે. આ તપ પછી ૬૦ મહિના સુધી ચાલે, વાલ્લભાચાર્ય તે જ હોય.

૬૦ મહિના પછી વાલ્લભાચાર્ય તપ શરૂ કરે. તે તપ પછી ૬૦ મહિના સુધી ચાલે. બાકીના આઠ સાધુઓમાં જે એક વાલ્લભાચાર્ય બને અને સાત સાધુ તપસ્વીની સેવા કરે. આ આઠેસ સાધુઓ (૭ જ્યાં તેનારા અને ૧ વાલ્લભાચાર્ય) વાલ્લભાચાર્ય દરરોજ આચાર્યજીવ તરે.

આ રીતે ૯૦ મહિને તપ પૂરો થાય.

શંકા: પરિહાર તપમાં ત્રીજી પ્રમાણે તપ કરે શકેલો શું?

સમાધાન: - ઉપાસનામાં જ્ઞાન્ય ઉપવાસ, મધ્યમ ઇક્ર, ઉત્કૃષ્ટ અક્રમ
- શિયાળામાં જ્ઞાન્ય ઇક્ર, મધ્યમ અક્રમ, ઉત્કૃષ્ટ ચાર ઉપવાસ
- ચૈત્રમાસમાં જ્ઞાન્ય અક્રમ, મધ્યમ ચાર ઉપવાસ, ઉત્કૃષ્ટ ચાર ઉપવાસ
જ્ઞાન્ય, મધ્યમ અને ઉત્કૃષ્ટ માં ત્રણ પ્રમાણે પોતાની વાલ્લભ પ્રમાણે ગમે તે પ્રમાણે તપ કરે.

અંદરના મતોના: સ્ત્રી તત્ત્વાર્થોદ્દેશીય મૂત્ર: અધ્યાય-૯ સૂત્ર ૯-૧૧૫. ૧-70

શ્રીકા: સૂક્ષ્મ સંપરાય સારિત સંકલે જુ?

સ્ત્રીકાદાન: સંપરાય સંકલે લોમ, સૂક્ષ્મ લોમને કર્મગ્રંથિની પરીમાણમાં દશમું ગુણસ્થાન તથા છે. મોરબદ્ય તરની ૨૮ સ્ત્રીકામાંથી ૨૭ નો સ્વયં કે ઉપશામ દેવો રોય, રૂકીત સંકલણ લોમનો ઉદય રોય.

સંકલણ લોમમાં પુણી જાદર સંકલણ લોમનો દેવ તે ઉપશામ દેવ જાદર રૂકીત સૂક્ષ્મ લોમનો જ ઉદય ચાલુ રોય ત્યારે જ્યારે જ્યારે સારિત લોય છે તેને સૂક્ષ્મ સંપરાય સારિત તરવામાં આવેલો.

આ સારિત નો કાળ માત્ર અંતમુદૂર્ત લોય છે. આ સારિત ઉપશામ કોષ્ટીમાં સરભા તે પડના જ્યારે તેની સ્વયં કોષ્ટીમાં સરભા જ્યારે રોય છે.

શ્રીકા: સ્વલોપચાત સારિત સમજાવશે?

સ્ત્રીકાદાન: સ્વલોપચાત સારિત, સ્ત્રીકામાં અર્ધનુ ભાગવંતોને

પચાત અર્ધાત્ ૩૬૦ છે તેવું સારિત તે સ્વલોપચાત સારિત. જ્યારે રીને કરીએ તો કષાયજ્વ ઉદયથી સર્વથી સરભા સારિત.

ઉપશામ મોર (૧૧ મું ગુણસ્થાન), સ્ત્રીકા મોર (૧૨ મું ગુણસ્થાન) સ્વયંકોષ્ટી તરની (૧૩ મું) અને અસ્વયંકોષ્ટી તરની (૧૪ મું).

૧૧ આ ગુણસ્થાને તમારો સર્વથી ઉપશામ લોય છે. મોરબદ્ય તર સરભામાં છે પણ ઉદયમાં નથી. તે પચાત જ સારિત ઉપશામ સ્વલોપચાત સારિત.

૧૨, ૧૩ અને ૧૪ મા ગુણસ્થાને મોરબદ્ય તરનો સર્વથી દેવ કોષ્ટી જે સારિત-ત્રાયજુ સારિત છે તે સ્વલોપચાત સારિત.

શ્રીકા: સર્વમાન જાણે સારિતમાં પાંચમાંથી તમા સારિત લોપચાત?

સ્ત્રીકાદાન: સરભા અને સંકલણસ્થાનમાં પચાત અને સ્વલોપચાત સારિતમાં આ કોષ્ટીને સ્વલોપચાત અને સ્વલોપચાતનીય અને સારિત જ લોય છે.